

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe $\frac{1}{2}$ an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 4 fl. la an.
Manuscripte nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 5 cr., a 2-a oară
4 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sunt
a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic
în Orăștie (Szászváros).

Într'o mână biciul, în cealaltă — ovăsul!

Guvernul unguresc pare a-și fi
perdut ori-ce răbdare mai departe!

Sunt aproape 30 de ani de când
Ungurii sunt lăsați de sine la cărma
acestei țeri. Guvernele eșite din sinul
lor, amețite de norocul de-a fi ajuns
cârmuitoare de capul lor, au fost îndată
cuprinse de dorul care cu isterică putere
ii chină până azi, de-a face în această
țeară „Unguri și din petri!” Orbiți de
acest dor, în loc să înainteze țeara pe
drumul libertăților, ale căror zori se iviseră
pentru toate popoarele ce o alcătuiesc,
ei au început s'o împingă pas de pas,
an de an, înapoi, așa că azi suntem ear'
cel puțin cu 30 de ani mai *napoi* decum
eram când ne-au luat ei în seamă dela
urgisita de »Nemție«. Slujbașii români
au început a se rări zi de zi, în admi-
nistrație, la judecătoria și peste tot locul,
așa că azi abia mai vedem ici-colea câte
unul de aducere aminte; limba româ-
nească a început a fi dată tot mai napoi,
înlăturată la judecătoria și administrație,
respinsă la poste, ștearsă de pe tablele
de pe la stațiile drumului de fer, strîm-
torată în școala poporală prin virirea
celei ungurești, care apoi se poartă ca
ariciul în casa șoarecului; gimnasia în loc
să mai dobândim, potrivit cu creșterea
trebuințelor, a prins hidra să înghiță și
la care le avem: începutul 'l-a făcut cu
gimnasiul din Beiuș, care jumătate e în
gâtul ei! Legea de naționalități, care ne
e ceva bună și nouă, nu se mai ține,
căci, o spun ministrii fără sficală, nu o
pot aplica, că nu îngăduie »socotințe mai
înalte de stat« (înțelege: maghiarisarea);
s'au adus apoi legi nouă, fiecare cu multe
ascușuri primejdioase și bine unse cu
unsori maghiarisătoare, toate îndreptate
în contra noastră, cum e legea despre
colonisări, cea a »Kisededov«-urilor, cele
politice bisericești de acum, etc. etc.

Scurt: în 30 de ani de când ne
stăpânesc în ne bună voe, guvernele un-
gurești au încercat tot felul de mijloace,
spre a desființa neamurile nemaghiare,
contopindu-le în al lor. Dar' n'au reu-
șit. Noi cu toate acestea am crescut și
ne-am întărit și ne-am luminat. Ear'
asta îi desnădăduște. S'au gândit drept
aceea în timpul mai nou la alte mijloace:
dacă așa mai pe nesimțite, nu se poate
face mai nimic întru intruparea »ideii«
lor, haid' se iee dară **bicioiul** în mână,
doar' va fi acesta mai ducător la scop!

Și 'l-au luat. Sunt ani de zile de
când pocnesc turbat peste țeară, făcând
să țîșnească flacări de foc din virful lui
când cade pe spatele cutărilor nemaghiari
luați la goană! Și mult și tare ne-au
isbit, dar' urmările numai pe plac nu
li-au eșit: s'au umplut temnițele de
fruntași de-ai noștri, advocați, profesori,
proprietari, preoți și popor, dar' nădejdea
de-a maghiarisa pe Români tocmai în
acea măsură li-se nimicia, în care ei
cu răul se luau după noi! Acum gu-
vernul va să facă un nou pas, să încerce
cu *alt mijloc*. A ajuns se vede și el
la cunoștința, că una din cele mai tari
puteri ale noastre ne e și azi în lupta

pentru păstrarea naționalității, și ni-a
fost prin veacuri, *preoțimea noastră*.
»De vreau înfrângerea acestui popor,
își socotește guvernul, trebuie să-mi în-
genunchiu întâiu ori să-mi leg într'un
chip ori altul, *pe preoții lui!* Și acum
s'a așternut pe lucru. A văzut că numai
cu *bicioiul* singur nu merge, căci el mai
iute face martiri și sporește și avântă
pe luptători, deci, își zice, voi lua *într'o
mână biciul, ear' într'alta — ovăsul!*

Biciuri are destule. N'are decât
să aleagă cu care să dea. Și 'și-a mai
făcut numai zilele astea unul, nou, tare,
bine împletit, vai de cel pe spatele căruia
va cădea: e paragraful 169 din legea
despre judecarea Curiei în trebile de
alegeri, de care am vorbit în numărul
25 al „Revistei Orăștiei” a. c.

Ovăsul acum îl pregătește, și anume
cu grabă mare! Dăm în cele de mai
jos dovadă despre asta. Toate oficiile
protopopești gr.-or. au căpătat din Sibiu
următorul circular.

Nr. 2762 Pres.

(Afacere foarte urgentă).

Circular

cătră toate oficiile protopresbiterale din diecesa
Transilvaniei.

Înaltul minister reg. ung. de culte și
instrucțiune publică, după notificarea ce 'mi-o
făcu cu data de 23 Aprilie a. c. nr. 22701,
voește să pună în lucrare, ca dotațiunea tutu-
ror confesiunilor recepte, prin urmare și a
clerului nostru parochial, să se urce indivi-
dual până la suma anuală de 800 fl. și în
scopul acesta să se asigure prin legislațiunea
țerii în budgetul statului o sumă corăspun-
zătoare.

Pentru orientarea suslăudatului mini-
ster în afacerea aceasta de mare interes mai
cu seamă pentru preoțimea noastră, dotată
peste tot foarte rău, se recere un conspect
exact al dotațiunii, ce o are astăzi clerul nos-
tru parochial, care conspect să se aștearnă
aceluiași înalt minister într'un termen cât se
poate mai scurt, ceea-ce corporațiunile noastre
superioare și supreme bisericești au încuviin-
țat deja, susținând altcum intactă autonomia
bisericii.

Ca să satisfac dar' provocărilor ministe-
riale în acest obiect, trimit tuturor oficiilor
noastre protopresbiterale cu circularul present
multiplicat în tipar, un număr trebuincios de
blanchete pentru un conspect, care fiecare
oficiu parochial să-l îndeplinească în conțe-
legere cu comitetul parochial, petrecând în el
datele recerute în chestiunea dotațiunii paro-
chiilor, și îndeplinit să-l promoveze *cel mult
până în 26 a lunii curențe* oficiului proto-
presbiteral, care apoi adunând conspectele
acestea din tractul întreg, le va așterne con-
sistorului arhidiececan cel mult *până la finea
lunii acesteia*, pe lângă consignarea lor într'o
listă compusă în rîndul comunelor bisericești.

Sperez că preoțimea noastră parochială,
chiar în interesul seu propriu, va grăbi cu
gătirea și spedarea datelor recerute; pentru
casul însă, dacă totuși s'ar întâmpla vr'o în-
târziere nejustificată, respectivii preoți din
capul locului să știe, că vor fi tratați cu as-
primea cuvenită, și între altele vor fi exchiși
dela beneficiul ajutorului de stat, care este
deja sub împărțire în contul anului trecut, și
are să fie împărțit succesiv și pe anul curent,
deocamdată în sume mai restrînse.

În fine se face atentă preoțimea paro-
chială și la aceea, ca datele recerute să le pe-
treacă în conspect cu toată exactitatea, ferin-
du-se a pune dotațiunea actuală a parochiei
în sume mai mari ori mai mici, decât cum
este ea în realitate, pentru-că lipsa de exac-
titate poate provoca urmări grave discipli-
nare, și poate fi preoțimii numai spre pagubă,
când date neexacte s'ar lua de basă fie la
răscumpărarea unor venite parochiale, fie la
urcarea dotațiunii.

Oficiile protopresbiterale sunt însărci-
nate să spezeze pe calea cea mai sigură,
dar' cu toată posibila grăbire, din circularul
present câte unul, ear' din blanchetele de
conspecte câte două exemplare, la fiecare
oficiu parochial din tracturile lor, cari reser-
vând din conspectul îndeplinit câte un exem-
plar pentru archiva parochială, celalalt îl vor
promova la oficiul protopresbiteral în termi-
nul defipt, rămânând apoi, ca oficiile proto-
presbiterale să le aștearnă conspectele acestea
la consistor în modul și la timpul indicat
mai sus.

Sibiu, 14 Iunie 1896.

Miron Romanul m. p.,
arhiepiscop.

Ce alta va să zică asta, dacă nu
încercarea de a lega mâinile și picioarele
preoțimii noastre, pentru-ca poporul să
rămână singur, ca apoi treburile și drep-
turile lui să poată fi scurtate și știrbite
mai cu ușurință, fără teamă de pășirea
prea hotărâtă la mijloc a preoților, ca
până aci?

E mai presus de ori-ce îndoială că
se pregătește una din cele mai grele
lovituri ce 'i-s'a dat puținței de-a se
mișca și avântului cauzei noastre na-
ționale, *se lucrează la o rățezare a ari-
pilor ei!*

Se îndoiește cineva despre asta?
Cine e acela? Cine să-și poată închipui
și numai o clipă măcar, că »sus lăudatul
minister« unguresc, cum îi zice E. Sa
Metropolitul Miron, a venit la hotărârea
aceasta așa numai din curată dragoste
creștinească față de Români și de preoții
lor, cari, prin purtarea lor bună de până
acum, multe zile amare 'i-au făcut pe
multe locuri! Ar trebui să fie de pe altă
lume și să nu fi auzit despre Unguri
nici când un adevăr, prin urmare nici
când o vorbă rea, ca să poți crede asta

Noi însă, cari știm cu cine avem
a face, punem celor chemați întrebarea:

**Dar' oare este prețul în schimbul
căruia „sus lăudatul minister” vrea
să se arate atât de „îndurat” față de
sărăcia preoților români?**

O, îl știm noi! Este atât de mare,
că nu se poate cântări cu bani, lucrul
ce guvernul unguresc îl va cere preoților
noștri în schimbul banilor ce le va da!
Este mai scump acel lucru, ca chiar o
jertfă de sânge ce ni-s'ar cere tuturor!

*Li-se va cere anume preoților să
se rupă cu sufletul de sufletul poporului,
să se smulgă oare-cum din sinul lui,
să se dea la o parte din alvia curatelor
ape naționale în care el se duce, ori să
se facă chiar stavile în calea acestei
alvii!*

Ar fi cu toate acestea nedrept să
ne perdem cu totul capul și să desnă-
dăduim în fața acestei primejdii. Nu

e mică, adevărat, primejdia, dar' nici cu
cale nu e să credem că ea ne va pa-
ralisa oare-cum deodată întreg statul
nostru preoțesc. Să ne temem de rău,
dar' să nu învinuim înainte de vreme,
până vom vedea urmările, faptele. Când
va fi de lipsă, ne vom face datorința
și în această privință!

Să vor afla, negreșit, și oameni pentru
cari acest ajutor, când vor ajunge să
li-să dea, va fi o miere fărmeacă, din
care îndată ce au gustat, li-să vor lipi
buzele de nu le mai poți deschide nici
când în chestii românești, se vor afla și
slabi de inger cu cari o să avem chiar
de furcă, luptând ei contra noastră, —
dar' tot atât de sigur e, că să vor afla
și caractere tari, bărbați vrednici de nu-
mele și de cinstita lor slujbă de preoți
ai altarului și ai neamului, cari vor stră-
luci cu atât mai virtos după aceasta!

Primejdia e, dar' nu ni-să pare prea
apropiată, îi mai trebuie timp până să
poată fi dus în deplinire acest diavolesc
plan iscodit de guvernul millenar.

Ear' până atunci noi să nu stăm cu
mănilor în sin, nepăsători, *ci să ne gândim
la arme de apărare contra răului!* În scopul
acesta ne întoarcem cătră poporul nostru
însuși și-i zicem: În tine a răzimat tot-
deauna puterea, în tine e pusă și astăzi
nădejdea celor buni, după tine se sfăr-
mă și zvîrcole atât de hidos dușmanul,
ca doar' te poate soarbe, și de lacom
pe tine se face în atâtea feluri luntre
și punte și cursă vicleană, ear' așa fiind,
fii mândru de tine însuși, drag popor,
și nu lăsa ca nimenea, ori-cine ar fi el,
să te poată face marfă de vânzare ori
turmă de împins unde lui îi place!

Ear' pentru a ne înarma contra
acestui lucru, *se ne străduim cu toții
a înmulți numărul cetitorilor în sinul
poporului*, cetitorilor apoi să le punem în
mâni foi naționale conduse de oameni
neatirători, cari au și *voe și îndrăzneală*
a apăra cauza națională așa după-cum
cinstea ei și a noastră a tuturor o cere,
fără a privi în dreapta ori în stânga de
frica cutărui solgăbiru ori județ ori
ministru!

Sporiți, fraților, numărul cetitorilor
și umpleți satele de foi naționale, și
ascultați de bunele lor sfaturi, și atunci
lăsați pe guvernul unguresc să dea
mână și cu iadul, cu care de altfel de
mult a dat, și tot nu ne va birui! Vom
suferi, dar' nu vom putea fi repuși, și
ziua plății și a răsplății pentru toate, va
veni, și ne vom lua și noi ce e al nostru,
dar' și ei ce li-se cuvine pentru toate
câte ni-au făcut și ne fac!

Ear' de încheere câteva întrebări:
De ce „Telegraful Român”, foaia Archi-
diecesei gr.-or., n'a publicat acest cir-
cular cum publică pe altele, și de ce
despre tot lucrul acesta atât de însemnat
nu zice un singur cuvânt? Dacă ceea-ce
se pregătește ne aduce bine, putea vorbi
despre el, dacă rău: *trebuia să vorbească!*
Și de ce acel termen atât de scurt, de
abia 8 zile, între datul circularului și
timpul până la care să fie date con-
spectele, cât să n'aibă oamenii vreme
nici să se gândească, să se lămurească
nițel, nici foile să discute?

E lucru curat acesta?

Dreptul de alegători. Facem luători aminte pe cetorii noștri asupra faptului că *dela 5 până 15 Iulie n.* listele alegătorilor pe anul 1897 sunt puse spre obștească vedere. *Fiecare alegător are dreptul a vede listele, pentru a se încredința dacă e scris în ele sau nu, și dacă nu, să-și poată reclama dreptul.* În comunele mari și orașe, listele sunt puse la casa orășenească, la primărie; în comunele mai mici, la notar; între ceasurile 2—6 după amiază își poate ori-și-cine lua copie de pe liste. Contra ori-cărui alegător trecut sau lăsat afară pe nedrept, poate reclama ori-și-cine. Reclamațiunile în scris, *netimbrate*, sunt a se adresa la comitetul electoral central comitatens prin antistia comunală, în comune mici prin notar.

Noi Românii nu vom lua nici de astă-dată parte la alegerile de deputați, cu toate acestea e bine să vedem ca dreptul de alegători să-l avem neștirbit, căci de nu-l avem aci, nu-l avem nici la alegerile pentru comitat nici la alte alegeri. Fiecare dar, în folosul seu propriu, să se intereseze zilele acestea cum stă cu dreptul de alegător?

*

Românii nu vin! Vestitul deputat *Pázmándy* trimis de guvernul unguresc prin toate țările să cheme deputați și senatori la conferența interparlamentară ce estan se va ține la Pesta, — a scris de curând și dlui *V. A. Urechia* că va sosi acolo pe la sfârșitul acestei luni, spre a invita pe deputații și senatorii români, să iee parte la conferența dela Budapesta în luna lui Septemvrie. Dl *V. A. Urechia* 'i-a răspuns, că poate să vină în București, dar în același timp îl asigură, *că nici un deputat sau senator român nu va lua parte la această conferență!*

*

„Românii din Ardeal și Liiga“. Domnii dela »Tribuna« fac earăși una boacăna. Dând ei mai întâi pildă din Sibiu, îndeamnă în numărul de Dumineca trecută, și pe alții să trimită adrese de felicitare dlui Grădișteanu, președinte nou al »Ligei« la București. Ce va se zică asta? Se pune la cale și în Ardeal o demonstrație pe lângă comitetul nou, *contra comitetului vechiu?* N'avem destule cuvinte de-a osândi un astfel de pas nesocotit! N'avem noi destule nevoi aci acasă, decât să ne mes-tecăm acum în certele de familie oarecum, a fraților noștri de dincolo, și încă cu grămada, cu provința întregă, cu »multe iscălituri«? Ce vom ajunge prin asta? Aceea, că frații de dincolo, cari *toți* țin încă la noi cu un sentiment virginal de iubire și grijă, vor începe să vadă în noi unii »conservatori«, alții »liberali«, și însuflețirea lor va se scăda foarte mult la rostirea numelui »frați de peste Munți«!

Și altele. E un lucru smintit ce »Tribuna« voește să pună la cale. Noroc că sfatul ei, a »Tribunei« de azi, a fost atât de ascultat că nici după o săptămână n'a mai putut vesti trimiterea vre-unei adrese nouă, afară de cele trei cu care a început.

Ca la noi, nicăirea!

Fisolgăbirul din *Baia-de-Criș*, a adus la 16 Iunie o minunată judecată millenară. Eată de ce e vorba:

Măestrul pantofar *Petru Dragoș* din *Baia-de-Criș*, în ziua de 10 Maiu, când cu slujbele de milleniu, a mers nainte de biserică cu cantorul, *Iosif Cismaș*, la un birt și 'l-a opăcit de n'a putut merge să mulțumească lui D-zeu că-i ține încă pe Unguri. Treaba a ajuns la urechea fisolgăbirului, și el a făcut cercetare și a pedepsit pe măestrul *Dragoș* cu **30 fl. în bani ori 3 zile temniță**, pentru »nepatriotica« faptă. Înțeleapta judecată zice că a pedepsit pe *Dragoș*, pentru-că:

... precum însuși a mărturisit, a știut că în acea zi *Cismaș Iosif* are să facă slujba de cantor în biserică gr-cat. din *Baia-de-Criș* și totuși 'l-a înduplecat să între în crâșmă »la pălincă de 3 cr.« și atâta 'l-a ținut acolo și atâta 'l-a tot capacitat despre aceea că el nu-i de lipsa să fie de față la slujbă și atâta 'l-a plătit la palincă — până acela s'a îmbătat de n'a mai fost în stare să facă nimic, — în credință că prin asta va zădărnici ținerea slujbei, despre care și el, acusatul, știa că să ține întru pomenirea milleniului unguresc...

Bravo jupâne fisolgăbirul Dar' al naibii o mai ști motiva! Dacă Ungur așa fi, 'mi-ar roși obrazii de această copilărească judecată.

Ca Români, noi vedem cât de mult îi supără chiar și *glumele* ce oamenii noștri buni le fac în socoteala lor. Ear' de aci putem trage învățătura mai departe: cât de mare ar fi supărarea și ce strimtorați s'ar simți ei, dacă noi *toți* am ști și am *vo* să ne purtăm față de ei și ale lor mișcări, așa cum ni-s'ar cuveni!

Judecata de care vorbim, e însă și un semn totodată, până unde se întinde patima și răutatea acestor oameni față de noi! Ca la noi, într'adevăr, nicăirea! Ori-ce om cuminte însă, auzind despre ridicula întâmplare. din care reese așa de limpede necazul »patrioticului« fisolgăbiru asupra unui Român ce a făcut o glumă șireată, — va isbucni în hohot de râs în fața lui, și măiestrul *Dragoș*, are tot dreptul să zică ca *Moțul*:

„*Pagubă ca pagubă, da-mi plăcu cum marsă!*...

Că așa și judecă neînduplecatul Român, o vedem și din scrisoarea prin care ne vestește despre aceasta și în care zice batjocoritor:

»Vezând Ungurii că n'o să iasă la cale cu cheltuelile millenare, vin a pedepsi pe cei-ce n'au vrut ori nu vreau să sërbeze cu eil. Așa și pe mine m'au pedepsit cu 30 fl. că am cutezat să beau un păhar de vinars cu cantorul de n'a putut slugi slujba millenară.

„*Sunt turbați foc pe mine, că 'i-am căsnit așa urît pe o mie de ani!*»

»Pe *Martin Ciur 'l-au pedepsit cu 15 fl.* pentru-că a zis cătră Jidovul Roth din Brad, de ce poartă cocardă ungurească și de ce nu de cea — *jidovească!*

„*Pe inv. din Birtin 'l-au pedepsit cu 50 fl.* pentru-că a zis despre steagurile lor, că ce obiele sunt acele pe vîrfurile caselor?.. «

Sunt, la toată întâmplarea, pline de învățătură aceste fapte toate, și anume pentru ei pline. Ar putea să vadă odată, dacă peste tot în ura lor contra a tot ce e al nostru, mai pot vedea ceva, ar putea să vadă că prin toate cele ce le fac, porunciri de sərbări, scoatere de ochi cu steaguri, etc., numai câștiga nu ne pot pentru ei, ci mai vîrtos ne pot îndârji, și ca atare, pe drumul acesta a merge mai departe, e cel puțin o prostie.

Să iee ei calea cea adevărată, să înceapă a ne tracta cu *deplină dreptate*, să nu ne silească la ce nu voim și nu putem, că nu ne lasă firea, să ne lase se ne desvoltăm liber ca aceea ce sîntem: *popor român mândru de numele și vița sa*, — și atunci va înceta toată dușmănia, toate marile și micile încordări, și mai bine va fi și de noi și de eil. Așa însă cum ei să poartă, este de-opotrivă cu a te împinge însuși și știind, tot mai mult, spre marginea unei prăpastii, în care e întrebare de vom cădea numai noi ori numai ei, ori amîndoi. Căci așa cum azi să poartă, e, într'adevăr, — la noi ca nicăirea!

Dela congregație.

Marți în sept. trecută s'a ținut în *Deva* congregația de vară a comitatului nostru. S'a adus la cunoștința adunării, că drumurile de comitat dela *Deva* peste *Brad* la *Abrud* și cel dela *Hațeg* peste *Petroșeni* la *Surduc* au fost luate în administrație de cătră stat dela 1 Maiu începînd, asemenea a trecut în administrația statului podul dela *Șoimuș* cu vama lui cu tot. Cu »*Kulturegylet*«-ul din

Cluj s'a încheiat contractul pe 50 ani privitor la podul dela *Geoagiu*, ce se va face.

De vreme-ce în comitat sînt mai multe comune cu același nume, spre deosebire, adunarea s'a făcut botezătoare, hotărînd să se zică pe viitor comunei *Ruda* din cercul *Bradului*: „*Rudabánya*“, Băiței să se zică: „*Boiczabánya*“, Fizeștilor: „*Fizesdbánya*“, Balomirului din cercul *Hațeg*: „*Balomir de Streiu*“ (»*Strigy-Balomir*«), Băreștilor de lângă *Hațeg*: „*Bărești de Streiu*“ (*Strigy-Baresd*), Tătărăștilor din cercul *Iliei*: „*Tătărăști-de-Murș*“ (*Maros-Tataresd*), Vaideiului dela *Pui*: „*Vaidemic*“ (*Kis-Vajdej*).

S'a hotărît cererea unui ajutor de 3000 fl. la an dela ministerul de agricultură, pentru înaintarea culturii de vite cornute, ear' pentru mai ușoară dobîndire de tauri buni, să înființeze la *Geoagiu* o prăsilă de tauri.

Hotărîrea *Dobrei* de a da ajutor cu 25.000 fl. la calea ferată dela *Lugoj* la *Ilia*, de astă-dată a întărit-o.

S'a dat loc cererii comunelor *Sânpetru-de-peatră*, *Sacel* și *Uncinc* de a fi blagoslovite cu școale de stat, că ele nu pot ține școale confesionale! Fie-le de bine!

Drept »daruri de milleniu« slujbașilor comitatului tuturora, li-s'au cinstit câțiva ani din timpul de pensionare, și anume așa, că celor-ce slugesc dela 1878, li-se socotea anul millenar 1896 în 4 ani, celor-ce slugesc dela 1886 în 3 ani, celor-ce abia de doi ani slugesc, în 2 ani!

DL fișpan gură-mare!

În ședința millenară, ameițit de bucuriile patriotice ce 'l-or fi cuprins, fișpanul comitatului nostru, în vorbirea cu care a deschis adunarea, s'a scăpat să zică anume, că „*Națunea maghiară își sërbează ființa sa de 1000 de ani*“, adică »națunea«, nu »statul«, ear' după asta, vîzîndu-se bagseama încu-giurat de atâția mameluci, nevîzînd Români pe aci, și uitînd ca dacă nu-s acolo în sală, sînt destui încolo în comitat, a avut lipsa de tact să rostească și următoarele cuvinte:

»Să dem iertare la toți fiii cei orbiți și nemulțumitori ai patriei, cari au batjocorit și au înjurat dulcea »patrie« mamă. Iertăm celor cari se vor pocăi! Să trecem cu vederea pe cei cari au stat la o parte! Dar' vai de acela, care atingînd dumnezeiasca pace, va încerca să tulbure sərbarea noastră pie »națională«.

Peurto aceste cuvinte nerumegate, ce pot să-i șeadă unui domnișor înflăcărât, dar' nu unui fișpan mai așezat, dl *Fr. Hossu Longin* 'l-a tras pe fișpanul gură-mare la răspundere în ședința trecută, și 'i-a dat o lecție aspră, arătînd că de rău se șede unui fișpan să vorbească și să amenințe așa, și mai ales cum prin asta a trecut peste drepturile ce le are în congregație! »*DL fișpan* nu a spus, — a zis dl *Hossu* — că pe cine

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI“

Impresii.

— Unei prietene. —

Zile îngerești de Maiu!

Menite sînteți oare a-mi aduce și mie liniște în inima mult tulburată? Chemate sînteți a alunga în curînd viforul cumplit din sufletul meu și toate sbuciumările lăuntrice ce 'mi-se țin lanț de atâta timp?

Lucește, lucește soare blînd, d-zeesc, și lasă-ți razele tale binevoitoare să pătrundă și în lăuntrul meu setos de bine și căldură! — Deschideți-vă farmece ale firei, deschideți-vă și pentru mine și îmbrățișați-mă ca să fiu al vostru și cu voi...

Eată-mă pe un câmp frumos, rătăcind, fugit de lume. Voiu să fiu câteva clipite numai cu mine și cu firea de Maiu. Voiu să mă desfățez și eu la sinul acestei bune mame, ce este pentru omenime isvor de îm-belșugată desfățare. — Cum? Putea-voiu oare resimți și eu tainele firei... o dă-mi țările, Doamne, o, dă-mi...

Privirile le las să se resfire, ear' lor le urmează gândirile, cari rînd pe rînd se țes și mă trec pe nesimțite într'o frumoasă reverie.

Sînt sub un stejar umbros, de al cărui trunchiu îmi razim capul obosit de lucrul zilei. Inaintea mea o livadă în floare. Ah, când ești obosit și cu sufletul încărcat de

simțăminte apăsătoare, atâta bine îți face o singură privire peste un câmp înverzit, deasupra căruia mii de fluturași își visează visul lor de fericire, îngânîndu-se cu zinele lor rizătoare, cu florile.

La marginea livezii se începe câmpul cu lanurile de grâu, care se leagănă de lina adiere a vîntului, în unde mătasoase și mari. În holdă își cantă din când în când pitpalacul ritmicul vers, ear' pe de-asupra rîndunelele își caută prada în sborul lor frumos.

Atâta armonie și bună înțelegere în toate acestea, atâta mulțumire de sine. Da, desevîrșita mulțumire și fericire poate numai în brațele firei o aflăm...

Deasupra mea, în virful stejarului, cărăbușii s'au adunat grămadă și sbărnae sinistru, ca un cântec confus auzit din depărtare. Cîntecul sbărnaitor mă neliniștește, mă transpune într'o nervosităte tot mai febrilă. Imi închipuesc că aud melodiile de joc, ce azi încântă pe sute de inși, colo departe, unde se zăresc vîrfurile stejarilor dintr'o dumbravă frumoasă.

E mare zi de veselie astăzi acolo.

Lumea întregă a alergat în dumbravă, ca în umbrele ei să-și resfețe inima și mintea, la auzul muziceii. Ear' eu — pare că nu-s din lume, — eu stau singur aci și gîndesc la cei-ce rîd și se veselesc colo în depărtarea ascunsă. Imi închipui în gîndul meu întreaga lume de acolo, vîd toiul și vîrtejul, privirile-mi lunecă peste toți, caută, caută cu

dor, și — eată că zăresc ținta dorită: Este *Ea*, pe care o iubesc atât de fără margini, este dulcea mea minune cea cu ochii înfiorător de negri...

La brațele *altuia* își mladiază trupul svelt și subțirel ca o smicea de paltin; cărbunifile plete, podoaba-i rară, îi zboară nebunatic, fluturînd... *El* o conduce. Lin își strînge la piept sinișorul ei, și privește necontenit la ea, plin de extaz și de patimă. Ear' *Ea* — îi zimbește.

Ah, zimbetul acela... Care-i înțelesul lui? o, care-i? Ah, de-aș ști că-i pentru el, de al cărui braț este alipită, — aș alerga o lume întregă ca să-l găsec și liniște nu aș afla, până-ce nu m'aș face vinovat de un păcat monstru...

Nu-i cu puțință! M'a amăgit închipuirea. Dar' tremur; nervii 'și-au pierdut echilibrul; sângele îmi ferbe amenințător.

În umbra acestui stejar căutat-am liniște și eată ce am aflat. Afurisiți de cărăbuși, voi sînteți de vină cu cântecul vostru, voi 'mi-ați stîrnit roilul de crude gîndiri...

Mă ridic buimăcit și tind spre isvorul din rozorul apropiat. Imi răcoresc fruntea și templele cu apa lui limpede ca cristalul și încerc a alunga chinuitoarele bănelui. E greu însă, bărbat fiind, a nu fi rob bănelurilor și gelosiei. Bărbatul îndrăgît e cel mai mare egoist și în clipe de susceptibilitate nimic, nimic nu-l îndestulește! Sînt îndrăgît și știu că sînt iubit, dar' sînt bărbat, sînt egoist,

și... nu cred în statornicia iubirii femeesti, nu cred în credința ei...

În giur privind, zăresc o tufă de drăgălașe romonițe. Rup un fir și de el îmi anin tremurînd norocul. Încep a-i despodobi coroana, smulgîndu-i frunzulițele.

Mă iubește, nu mă iubește, — me iubește!

Tresar de o nebună bucurie. Atât este omul de fericit când îl încredințează nevino-vata romoniță că este iubit! Bine, dragă romoniță, poți-mi spune și până când mă va iubi? Nu, nu, darul acesta nu-l ai...

Până când? Până când?

Nime nu-mi răspunde și nimic...

Pe orizon apune soarele, mândru ca o regină în haină de aur; apune ascunzîndu-se în ceața fumurie a munților.. Apusul soarelui totdeauna îți vorbește de... nestatornicia fericirii —

Totul tace. Firea a ațipit. Vîntul de seară adie peste câmp și în el se mișcă holda misterios. Rîndunelele s'au întors de mult. Numai greerii cei guralivi mai țirăesc prin ierburi și câte un cărăbuș mai sbărnae prin crîngurile de stejar.

Mă ridic și plec. — Venit-am aci să caut liniște și am adaus numai durere la dureri. Ah, unde-i liniștea desevîrșită, unde?...

Pleoapele îmi tremură, — două lacrimi îmi răspund la întrebare.

În Maiu, 1896.

Fl. Delio.

înțelege sub acei »fi orbiți și nemulțămitori«, cari ar fi calumniat și înjurat dulcea noastră patrie mamă, nici că în ce ar sta pocăința celor păcătoși. Ce se ține de »cei ce au stat la o parte«, dacă dl fișpan a înțeles pe membrii români, cari au stat departe de ședința festivă, am să însemn că nici mie și, cred, nici celorlalți membrii ce au lipsit, *nu ne pasă mult, dacă ne veți trece sau nu cu vederea!* Noi am avut cuvintele noastre pentru cari nu am luat parte la acele sərbări, și vi le-am spus, deci nu a avut nici un înțeles, ca dl fișpan să facă pe înduratul, când nu a fost nici o trebuință de îndurarea d-sale!»

Și așa mai departe. Vorbirea domnului Hossu l'a scos rău din fire pe Ungurii de față; mereu îl întrerupeau și lărnuiau câtrăniți! — Fișpanul n'a știut cum să se apere altfel, decât spunând că dînsul nu e răspunzător nimănui pentru ce vorbește acolo! Minunat! Apoi să nu tot fi fișpan? Poți vorbi ori-ce nerozii, că nu ești răspunzător nimănui!

Linia ferată

Vinț—Sibiu—Turnu-roșu.

Mult trăgănatul plan pentru facerea liniei ferate dela Vinț până la Turnu-roșu, fiind în sfârșit primit în dietă, întreprinzătorii au început lucrările, și se lucrează cu mare strădanie pentru a se putea deschide în 1 Decembrie 1897.

Iscusitul Bánffy, dacă la alegerile viitoare tot el va fi atotputernic, va trage mare folos după binele care l'a făcut compatrioților noștri Sași, gătind aceasta linie ferată pe care ei mai ales o doreau, și pe care înaintașii lui Bánffy au tot trăgănat-o. Va fi sigur de rușinea mamelucilor sei în cercurile din »fundus regius«.

Pentru noi Români aceasta linie ferată e o bunănotă banffyistă, căci a stors de pe noi încă vre-o câteva sute de mii de floreni, neavând alt folos afară poate de acela, că vom putea călători și noi pe »gözös« pe aici, și când, ne mai putând, va trebui să luăm traista în băta, vom avea pe unde ajunge mai repede pe pământul României. Incolo ea e un nou privilegiu de nedreptățire a Românilor față de alte naționalități, în cazul acesta, față de Sași.

Eată cum: Au amăgit pe locuitorii comunelor române de s'au hotărât să cumpere de sute de mii de floreni acții — spunându-le că și așa totuși vor fi siliți să plătească, și făgăduindu-le în schimb că le vor răscumpeți pământurile cu prețuri bune ș. a. Așa d. e. comuna Seliște s'a învoit să plătească 25000 fl. în credință că va căpăta stațiune lângă comună. Asemenea și celelalte comune din jurul Seliștei, plătesc zeci de mii.

Dar' ce se vede? Azi când s'a apucat de lucru a eșit cîntea lor la iveală! Seliștea capătă ce e drept, stațiune principală, însă așa departe de comună că nici un folos nu va avea după ea! Pentru-ce? Pentru-că puțini locuitori Sași din comuna Annaș nu 'și puteau trage cismele după ei până la Seliște, deci stațiunea trebuie făcută în mijloc, că acei puțini Sași nu sînt »trădători de patrie« ca Seliștenii, trebuie deci să fie căpătuiți! Și așa și pe aiurea: De dragul unei comune săsești, ocolește linia 3—5 comune românești! Nu este acesta singurul cas că domni de pănura lui Thalman din comitatul Sibiului, spriginesc înaintarea numai a comunelor săsești, ear' celor românești le pun pedeci în înaintarea lor! Sînt grămadă probe de felul acesta. Li s'a spus locuitorilor că le va plăti pământurile cu 25—35 cruceri stănginul □, și anume 75% până nu se vor apuca de lucru, ear' celelalte 25% îndată ce se va întabula pe numele lor. Dar' sau apucat de lucru, stricând sēmănăturile oamenilor, și de plată nici gînd n'au domni! Urmarea e că oamenii năcăjiți își perd pe alocurea cumpătul și își fac înșiși dreptate, cum au făcut locuitorii comunei Porcești, cari s'au sculat și au alungat cu puterea pe lucrători de pe moșiile lor!

Eată cum în tot ce se zice și se face în această țeară cu conlucrarea guvernului, Români sînt nedreptățiți, apăsați, prigoniți, sērăciți, ca nește fi vitregi ai acestei patrii și nu ca cetățeni ce tot ce li se cere fac și jertfesc pentru susținerea și înflorirea ei!

Ru-Ru.

Invitare de abonament.

Cu ziua de 1 Iulie st. v. s'a deschis pe jumătatea a doua a anului de față, abonament la

„REVISTA ORĂȘTIEI“,

cu prețurile din fruntea foii: pe 1/2 an: 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni: 1 fl. v. a.

Abonamentele se fac plătinindu-se înainte.

Onorații noștri abonați, al căror abonament scade la acest termen, sînt respectuos rugați a grăbi cu trimiterea înainte a prețului de abonament, ca să nu fim nevoiți a întrerupe expedarea mai departe a foii la adresele domniilor-lor.

Domnii abonați vechi sînt rugați a scrie pe marginea (cuponul) mandatului postal numărul de pe fașia sub care primesc foaia.

Abonații noi vor binevol a-și scrie lămurit numele, locul de unde sînt, și posta din urmă.

Administrația
„Revista Orăștiei“.

NOUȚĂȚI

Se caută uscături! »Alkotmány« din Pesta are știre că în mijlocul acestei luni, adică în săptămîna viitoare, ear' va fi dus la Pesta la expoziție un transport de vre-o 1000 de țerani din Timișoara și jur. Foaia ungurească nu spune de ce naționalitate sînt, dar' cum jurul Timișoarei e foarte bogat în Români, sigur batjocura asta se face a douăoară, tot cu țeranii — români! E mai mult decât scărboș! Români au hotărît starea la o parte de toate nebunile millenare. Ungurii ca să ne umilească, ne dau palme cu mîinile noastre proprii, cu scăpătați și nerozi ce lasă să fie purtați de apă, spre rușinea noastră, numindu-se în aceeași vreme »Români« și ei! Transportul îl face tovărășia ungurească »Délvidéki földművelő és gazdasági egyesület«, care neguțătorește încolo cu bucate și cu vite, ear' acum în anul milleniului cu — țerani români!

Rușine să le fie celor-ce se lasă să fie batjocuriți așa! Prin Septembrie aceeași tovărășie are gînd să ducă o turmă și mai mare, de 3000 de țerani decodată, la Pesta, ca încoronare a batjocurii ce o pun pe noi nemaghiarii, prin fraji de cei rătăciți de ai noștri!

„Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei“ hotărîse, precum știm, în adunarea generală de astă-toamnă, să împartă premii pentru lucrurile de mână în mai multe comune. S'au numit și comisiile cari să implinească aceasta: în Dobra doamnele Maria Pecurariu și Eugenia Pop; în Orăștie d-nele Victoria Erdélyi și Maria Barișiu; în Hațeg d-nele Elena Popovici și Victoria Popoviciu; în Hunedoara d-nele Maria Oprea și Maria Schuster; în Brad d-nele Aurelia Dămian și Maria Gligor. În o ședință a sa ținută de curînd, comitetul Reuniunii a hotărît, ca premiile să se împartă după puțință la adunările despărțemintelor »Asociațiunii«. Avem astfel de despărțeminte în Brad, Deva, Hațeg și Orăștie. Unde aceste despărțeminte își țin adunările, comisiile de împărțire a premiilor din partea »Reuniunii femeilor« să binevoească a îndeplini însărcinarea ce o au.

Daruri evlavioase. Din Bozeș ni-să împărțășește, că dl notar Candin Cristea și stimabila d-sale soție Eugenia, vîzînd lipsa de vestiminte la biserica română gr-or. din Bozeș, au binevoit a face un evlavios dar sfintei biserici, cu un rînd de vestiminte negre de catifea, a căror materie singură a costat 30 fl., lucrate apoi de însași d-na Eugenia Cristea. Frumoasa faptă a credincioșilor dăruitori, e vrednică de laudă și dorim să fie urmată și de alți creștini.

Asociațiune și expoziție la Hunedoara. Pe 1 Aug. despărțemintul Deva al »Asociațiunii transilvane« va fi conchemat la adunare generală în Hunedoara. Aflăm că d-nele membre ale »Reuniunii femeilor române« din comitatul nostru, vor arangia cu același privilegiu și o mică expoziție, la care vor împărți și premiile pentru cele mai frumoase lucruri de mână țerănești din acel jur. Se fac prăgătiri ca adunarea despărțemintului să fie cât se poate de strălucită. Le dorim isbîndă mare!

Protonotar orășenesc în Orăștie, a fost ales în ședința de azi săptămîna a reprezentanței opidului nostru, cu majoritate de voturi, dl Aurel Murășian, jurist absolut.

Cununie. Dl Alesandru Moldovan jun. din Deva își sərbază în 12 Iulie n. a. c. cu

nia cu d-șoara Emilia Herbay din Dobra, în biserica gr-or. din Dobra. Le dorim fericire.

Domnii abonați noi ai »Revistei Orăștiei«, cari n'ar fi căpătat nr. 26 cu chipul eroului Avram Iancu, să binevoească a ne scrie și li-l vom trimite.

Un învățăcel de tipografie să primește îndată la »Minerva« institut tipografic societate pe acții în Orăștie. Cei cu cunoștință de limbi vor fi preferiți. Vîrstă între 13--15 ani.

Examene

Onorată Redacțiune,

Dați-mi voe să vă scriu ceva despre examenele dela școalele poporale din tractul Ilici. Tractul însuși, trebuie să spun nainte, e foarte resfirat, și mergerea dintr'o comună într'alta adese prea grea, dar' cu toate acestea vrednicul nostru protopop Avram Păcurariu, cu foarte mică abatere, a fost de-a condus în persoană, mai toate examenele însoțit de câte unul sau doi învățători ca delegați.

Rezultatul examenelor e următorul:

1. Gurasada (11 Maiu), inv. T. Deheliu; elevi de față la examen 44. Sporul cu învățămîntul e bun, dar' nu ca anul trecut, cu toate-că cei chemați arată destul interes față de trebile școlare.

2. Gothatea, învățător examinător Iosif Olariu; elevi 40. Rezultatul: îndestulitor. Învățătorul definitiv I. Russ a răposat dela jumătatea anului, și așa învățămîntul a suferit. Comuna e frumoasă, locuitorii în stare bună: ar fi de dorit ca să zidească o școală coreșpunzătoare.

3. Gialacuta, inv. P. Popa; elevi 32. Rezultatul: suficient.

4. Furșoara, inv. L. Popa, elevi 25. Rezultatul: puțin îndestulitor. Dela dl învățător se așteaptă mai mult. Cei chemați încă să arete un interes mai viu, doară vor avea școală ca lumea.

5. Tîrnava, inv. A. Ungur, elevi 32. Rezultatul: mulțumitor. Învățătorul e destituit din post de cătră ministru, în actul de destituire motivul e: »purtarea politică de excepționat«.

6. Tîrnăvița, inv. P. Filimon, elevi 30. Rezultatul: bun. Anul acesta s'a ivit o rază de înțelegere mai bună între cei din comună, chemați a conduce școala de aci.

7. Bozeș, inv. M. Oprean, elevi 38. Rezultatul: îmbucurător. Ținînd învățător ca începător arată plăcere și silință spre chemarea aceasta.

8. Branișca, inv. I. Cioran, elevi la examen 30. Rezultatul: deplin mulțumitor. Hiperzelul învățătorului de aci în oare-care parte, nu se potrivește cu vechimea învățătoriei lui.

9. Visca, inv. T. Popoviciu, elevi 25. Rezultatul: bun. O mai bună înțelegere ar folosi foarte mult în o comună așa numeroasă românească.

10. Fues-Bogora, inv. I. Moș, elevi 13. Școala e întemeiată numai în anul trecut. Rezultatul examenului, ca cel dintăiu în această comună, a fost: bun.

11. Vorța, ca inv. a fost dl preot A. Tămaș, elevi 27. Rezultatul: bun. Ar fi de dorit realizarea planului cu edificarea noului edificiu școlar.

12. Cerbia, inv. D. Moș, elevi 28. Rezultatul: îndestulitor.

13. Almășel, inv. I. Zomorită, elevi 27. Rezultatul: bun.

14. Micărești, inv. P. Dehel, elevi 29. Rezultatul: îndestulitor.

15. Brașov, inv. G. Pop, elevi 31. Rezultatul: mulțumitor. La școlari s'au vîz ut mare istețime.

(Va urma.)

Despre examenul din Dobra am publicat în numărul trecut o corespondență. Când foaia era tipărită am primit și o a doua scrisoare, scrisă de 17 oameni din popor, care întăresc veștile bune primite despre mersul trebilor la școala română de acolo.

Scoatem și din scrisoarea asta o părțică. În ea ni-se spune:

»Pe la 9 oare abia am mai putut străbate prin mulțime, să vedem lucrurile cele de mână ce acopereau peste tot păreții, numai tot lucruri de tot frumoase! După aceea întrebări și răspunsuri, cetire și socolă la tablă, de ne-au pus pe toți în uimire! În vremea examenului mulți au lăcrimat de bucurie vîzînd că așa de mult a putut înainta școala noastră! Laudă se cuvîne domnilor învățători și d-nei învățătoare Eugenia Pop, care 'și-a dat trudă cu aproape 80 copile și în lucrul de mână și în cele ale școlii. Să trăească toți aceia, cari s'au luptat pentru școală! Și această frumoasă judecată e subscrisă de următorii cărturari români din Dobra: Sîncea Mihai, George Lăcătuș, Cig George, Ioan Bele, Cig Mihai, Sereda Giurkin, Nistor Avram, Nicolae Crist, Rațiu Iosif, Toma George, Ioan Nistor, Toma Clodovean, Comloși Iosif, Ioan Simesc, Simion Pascu, Ioan Oana, Mihai Cădar.

Mulțumită publică.

La petrecerea de vară, ținută la 19/31 Maiu a. c. în folosul »Reuniunii meseriașilor români« (»Andreiana«) din Sebeșul-săseșc, au încurs în total suma de 59 fl. v. a., din cari cheltuindu-se 50 fl. 12 cr., rămîne un venit curat de 8 fl. 80 cr., care sumă s'a dat în administrarea cassarului numitei »Reuniuni«. Suprasolviri au încurs dela domnii; S. Medean 30 cr., Dr. I. Elekes 10 cr., I. Henteș 30 cr., G. Cărpinișan (Rêhau) 30 cr., N. Dura (Deal) 20 cr., N. Hățegan (Oarda-de-jos) 20 cr., P. Androne 20 cr. și I. Giurgiu (Cut) 1 fl., ear' ulterior au încurs dela: Dr. P. Isac, avocat 2 fl., I. Paraschiv, subjude în pens. 5 fl. și dela d-na Rafla Onițiu 2 fl., căroara li-se aduce și pe această cale profundă mulțumită.

Pentru comitetul arangiator:

G. Tatar,

N. Gheaja.

POSTA REDACȚIEI.

Dlul Arseniu Duma în Lunca. Scrieți-ne ce numeri vă lipsesc, și, întrucît îi mai avem, vi-i trimitem de nou.

Dlul F. Micu în O. S. Am făcut să 'ți-se trimită banii napoi. Istoria cere-o la autor în B. Komlos. Numerii din »Revista« la finea anului poate 'ți-i putem da noi.

Dlul Ilic Floașin în Tilișca. Mai datorați 75 cr. ca să fiți plătit pe anul întreg.

Dlul P. B. în S. N'am revenit asupra veștii, fiindcă am aflat că e o închipuire ce a amăgit pe multă lume în însesii acele părți.

Dlul I. E. C. în C. O scurtă amintire am fi făcut, dar' așa cum ne ceri publicarea, »fără nici o schimbare«, nu se poate.

D-sale I. H. B. (600) în Poiana. Pentru-ca să capeti »Povestea vorbiu«, trimite 48 cr. librarului F. Schäser în Orăștie și o capeti în 3 volume. Cu banul mergi la zaraful (schimbătorul de bani) din Sibiu în colțul pieței din capul uliței pintenului, și el 'ți spune cât e vrednic și 'ți-l și cumpără de vrei. Treaba a doua întreabă la un avocat.

Din public

(Pentru cele publicate în rubrica aceasta, redacția nu primește răspunderea.)

Ni-s'a cerut cu stăruință publicarea scrisorii de mai jos. Îi dăm loc fără să voim să ne confundăm cătuși de puțin cu dînsa și mai ales nu cu tonul ei atît de vehement din părțile din urmă. Red. »R. Or.«

Onorată Redacțiune!

Deși »Desvîlirile« dlui Aurel C. Popovici din București, sînt chestie cam veche, dar avînd tăiș și personal în privința aceasta nu e neactual să mă ocup cu ele și acum.

Dar' am și fost silit la întăzriere, deoare-ce manuscrisul acî aclus 'mi-l-a reținut »Gazeta Transilvaniei« cu săptămîinile, fără să-l fi publicat, deoare-ce cinstita »betrănă« se vede că e de părerea clasică (?), că ziaristica noastră română nu e pentru aceea, ca cineva, fie acela cât de onest, să poată rectifică niște calumnii mincinoase, ci datorința ziaristice noastre ar fi: călcarea în picioare a onoarei personale — fără recurs, fără mod de rectificare!

Vă rog cu toată stima binevoită a publica manuscriptul aclus și această scurtă comitivă.

Orăștie, 5 Maiu 1896.

Cu deosebită stimă

Dr. Aurel Muntean,
avocat.

Epistolă deschisă cătră dl Aurel C. Popoviciu.

Orăștie, la 9 Maiu 1896.

Te vei mira, dle Popoviciu, că acum după atîta timp vin să mă ocup cu »desvîlirile« D-Tale publicate în »Tribuna« despre pretinsele

»trădări« a causei noastre naționale prin dnii E. Brote, I. Slavici și fratele meu Augustin Muntean.

Causa întârzierii este că: eu nu am obiceiul a păși cu o afirmare în public până n'am adunat oare-cari dovezi că ceea-ce comunic publicului cetitor este adevărat. Ear' datele toate numai azi le-am putut primi.

Eu nu caut senzațiune și reclam.

D-Ta însă, dle Popovici, precum se vede din desvélirile D-Tale, nu ești prea scrupulos în cele ale adevărului; vorbești lucruri mari în public, îți dai toată silința a compromite pe cineva, pe care poate nici nu-l cunoști, a-l timbra de trădător, deși eu sînt convins că nici cea mai mică cunoștință nu ai de principiile lui!

Ai cutezanța a declara în public că: un Augustin Muntean a fost ca »unealta lui Br. Bánffy« în București, și acolo în cauza trădării causei naționale a conferit cu dnii Brote și Slavici: cum se pună la cale ruinarea neamului românesc.

Și această declarațiune D-Ta o faci cu toată pozitivitatea! nu cumva publicul să fie vre-un moment în dubiu de adevărul (!) pronunțat de D-Ta, — va să zic cu intențiunea cea mai hotărîtă și serioasă de a-l cualifica de un trădător de neam!

O mare parte a publicului »Tribunei« va fi crezut acestei »desvéliri«, că doar' nici nu e iertat a presupune despre un »exilat« și »expatriat« că ar vorbi — fleacuri și neadevăruri (!)

Mi-se impune dar' datorința atât pentru salvarea onoarei numelui care îl port și eu, cât și în interesul adevărului, a da publicității starea adevărată a lucrului — ce se refereste la învinuirea nebasată a dlui A. Muntean. Eat-o:

E adevărat că fratele Augustin Muntean a fost în Ianuarie 1896 la București, cu care ocaziune l-a asociat în călătoria sa și dl Dr. Benjamin Pop, locuitor în Recea-Cristur (com. Solnoc-Dobâca); ambii au stat câteva zile în București în otelul »Union«, unde într'o zi a și voit să-l cerceteze unul sau doi dintre prietenii »trădători« emigrați, dară fratele meu n'a fost acasă, și așa pe acei domni singur dl Dr. B. Pop i-a primit.

Nici unul dintre emigrații »trădători« și așa nici dnii Brote și Slavici nici nu s'a întâlnit cu dl Augustin Muntean în tot decursul întretinerii sale în București, — ba de mulți ani de zile nici nu l-au văzut!

Este dar' lucru foarte firesc că nici n'a putut să conferească laolaltă.

Ei bine, va zice »marele mântuitor a neamului nostru«, adevăc dl A. C. Popovici: să vedem probele!

Eu i-aș putea răspunde d-sale, că: acuzătorul cinstit și real trebuie el să dovedească dreptatea aserțiunilor sale, ba l-aș putea cu tot dreptul provoca: să-și descopere dovezile că altcum e un simplu calumniator, care pe contul onoarei altora cearcă să facă senzațiune și reclam.

Nu aștept însă dela dl Popovici probe, deoarece pentru minciuni probe nu există, și așa aș pretinde dela d-sale imposibilitate; ci am să probez eu:

a) aclud sub »/« în original o scrisoare a dlui E. Brote care sună:

Stimabile Domn!

La prețuita D-Tale scrisoare din 29 Martie a. c., am onoarea a-Ți comunica, că pe fratele D-Tale, dl Augustin Munteanu nu l-am văzut de cel puțin 10 ani; numai acum am aflat din ziare că ar fi fost pe la București, nu m'am întâlnit deci cu dumnealui și astfel nici n'am putut schimba vr'o vorbă. Deasemeni nici unul din amicii mei nu s'a întâlnit aici cu fratele D-Tale.

Primiți, Vă rog, Stimabile Domn, expresiunea deosebitei stime ce Vă păstrez.

Eugen Brote.

Precum se vede dară, dl E. Brote declară... pe fratele d-tale dl A. Muntean nu l-am văzut de cel puțin zece ani, »... nu mam întâlnit deci cu dumnealui și astfel nici n'am putut schimba vr'o vorbă. Deasemeni nici unul din amicii mei nu s'a întâlnit aici cu fratele D-Tale.

Mai departe:

b) a declarat dl S. Albini într'o scrisoare trimisă »Revistei Orăștiei« — însă din motive ușor de priceput nepublicată — tot așa, că: nici dumnealui nici vre-un amic al d-sale nu s'a întâlnit cu dl A. Muntean, ci numai pe un alt domn (Dr. Benjamin Pop) l'a aflat în otel, dl Aug. Muntean n'a fost acasă.

Dacă n'ar fi îndestulitor material de dovadă în aceste declarațiuni, mai e:

c) declarațiunea a însuși dlui Augustin Muntean, care în consonanță cu cele ale dlor

Brote și S. Albini confirmă, că cu nici unul dintre prietenii »trădători« nu s'a întâlnit; și: d) declarațiunea aclusă sub »/« în original a dlui Dr. Benjamin Pop, care asemenea constată că dl Aug. Muntean nu s'a întâlnit în București cu dnii »trădători«.

Constatat fiind dară că deși dl Augustin Muntean a fost mai multe zile în București, și totuși nu s'a întâlnit cu nimenea dintre dnii »incriminați«, e dovedit că nu a avut nici o misiune politică de a tracta cu acei dni, și nici n'a tractat cu d-lor.

A fost dară în cause de altă natură, precum adeseori a mai fost și dînsul și alți advocați pe la București, și vor mai merge și în viitor.

Te întreb dar', dle Popovici, că: singura împregiurare, că un avocat român, cum e și dl Augustin Muntean, își caută de lucrurile sale pe la București, își dă D-Tale drept a-l timbra de trădător de neam, își dă D-Tale drept a-Ți încrunta ghiarele în onoarea, în cel mai scump tesaur al unui bărbat cinstit de toți cari a avut ocaziunea de-a-l cunoaște, care prin umanitatea și iubirea nemărginită și sinceră — nu numai pe buze — cătră poporul nostru stă ca un binefăcător în ochii și inima poporului din giurul seu, căci nu află un singur țeran care să se plângă în contra ținutei avocatului Augustin Muntean, până când vei afla mulți dintre aceia, pe cari D-Ta și publicul sedus de fraze și reclame îi consideră de naționaliști patentati, plini de pécate grele comise în detrimentul bieților oameni din popor și a unor comune întregi...?

Trebuie dar' să recunoști, dle Popovici, că la tristul și nedemnul rol de calumniator nu Te-a sedus decât niște combinațiuni false, isvorite din o fantasie bolnăvicioasă, care este efluxul vieții noastre politice moderne actuale și care pretinde să cauti pretutindenea trădători, și acolo unde nu sînt, unde regretabile existențe sînt sclavii acelei fantasii bolnăvicioase, cari amenință cu o ruptură adâncă în sinul națiunii noastre, prin care se va face imposibilă conlucrarea puterilor celor mai bune în lupta pentru drepturile noastre...

Pentru-ce?

Pentru-că vine un fantast, un sclav al curentului bolnăvicios și alarmează obștea întregă românească: grijii că cutare a fost în București ergo e trădător! Ce mai logică perversă!

Eu nu voiu să mă ocup aci cu procedura și planurile dlui Brote, tocmai pentru-că nu-mi sînt cunoscute, ci observ numai, că: precum am constatat mai sus, afirmările d-tale privitor la conlucrarea dlui Augustin Muntean, sînt niște neadevăruri flagrante, procedura D-Tale cutezătoare este procedura unui calumniator și răpitor de onoare.

Nu am avut ocaziune a Te cunoaște în persoană, însă îți spun, dle, fără șovăire, că nu Te pot considera de bărbat de onoare, dacă nu vei rectifica în public conform adevărului cele colportate despre pretinsa conlucrare a fratelui meu Augustin Muntean, și nu vei cere iertare în aceleași coloane în cari ai încercat compromiterea numelui Augustin Muntean.

Ori dacă, ceea-ce eu nu cred, ai avea probe: afară cu elel atunci eu Te voiu ruga de iertare, pentru-că Te-am timbrat și Te timbrez pe basa dovezilor produse, de un simplu calumniator guraliv.

Dr. Aurel Muntean.
advocat.

LOTERIE.

Tragerea din 4 Iulie st. n.

Budapesta: 63 87 15 59 22

Tragerea din 27 Iunie st. n.

Timișoara: 26 66 33 64 68

Tragerea din 24 Iunie st. n.

Sibiu: 88 35 14 15 29

CALINDARUL SĂPTĂMĂNEI
dela 30 Iunie — 6 Iulie st. v.

Zilele	Calindarul vechiu	Calindarul nou
Dum. a 7-a după Ros. gl. 6, sft. 7.		
Dum.	30 Sob. SS. Apostoli	12 Enric
Luni	1 SS. Cosma și Damian	13 Margareta
Marti	2 Vestmēt. Precur.	14 Bonavent.
Merc.	3 Mucenicul Iachint	15 Impăr. Ap.
Joi	4 P. Andreiu Ar. Crit	16 Rut
Vineri	5 P. Atan, dela Aton	17 Alexie
Sămb.	6 Cuv. Sisoe	18 Frideric

Pentru redacție responsabil: Ioan M. Corvin.

252
1896 szám

107 (398) 1—1

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dévai kir. törvényszék 1895. évi 5440 számú végzése következtében Dr. Muntean Aurel ügyvéd által képviselt szásvárosi »Ardeleana« hitelintézet javára lomani Turcu Lázár és társai ellen 195 frt s jár. erejéig 1895. évi július hó 29-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le foglalt és 1354 frtra becsült 4 ökör, 5 tehén, 4 ló, 3 szekér és több butorból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szásvárosi kir. bíróság 1755/1895 sz. végzése folytán 195 frt tökekövetelés, ennek 1893. évi november hó 9-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 56 frt 40 krban bírósággal már megállapított költségek erejéig Lománon alperesek lakásánál leendő eszközésére 1896. évi július hó 20. napjának délelőtti 9 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Szásvároson, 1896. évi április hó 30. napján.

Grasser Károly,
kir. bir. vghjtó.

294
1896 szám

106 (399) 1—1

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szásvárosi kir. járásbíróság 1896. évi 3296 számú végzése következtében Dr. Muntean Aurel ügyvéd által képviselt öz. Izsak Amalia javára Denksorean Petru ellen 67 frt s jár. erejéig 1896. évi április hó 29-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le foglalt és 490 frtra becsült szarvas marhákból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a fennti kir. bíróság 3558/1896 sz. végzése folytán 67 frt tökekövetelés, ennek 1895. évi márczius hó 1 ső napjától járó 8% kamatai és eddig összesen 40 frt 51 krban bírósággal már meállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedő lakásán Ludesden leendő eszközésére 1896. évi július hó 17. napjának délutáni 3 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Szásvároson, 1896. évi június hó 26. napján.

Kónya Ferencz,
kir. bir. vghjtó.

Sacii se primesc înderept numai în stare bună!

Prima moară de aburi în Orăștie
a lui
63 (400) **Rudolf Kaess.** 33—48

Recomandă onoratului public și cu deosebire
comercianților din provincie, spre vnzare

Făină de pâne și aluaturi
în totdeauna **proaspetă, excolentă și ieftină**, în saci, și produsă exclusiv din grâu de Tisa, cu prețurile mai jos indicate:

0	1	2	3	4	5	6	7	7B	8
9.30	8.85	8.40	7.95	7.65	7.35	6.98	5.88	5.25	4.76

75 Kilo 70 Kilo

Sacii se rescumpără cu 20 cr.

„DETUNATA“,
INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII
Sediul: BUCIUM, p. u. ABRUD (Abrudbánya).

93 (401) **Intemeiată în 1895.** 6—15
Capital de acții: florini 30.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește **6%** interese fără privire la terminul de abzicere.

Dare de venit după interese încă o solvește institutul.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuesc momentan după sosirea comandi.

Direcțiunea institutului.